

PLANI PËR INTEGRITET KOMUNA E PRISHTINËS 2014 – 2016

MIRËNJOHJE

Grupi punues i Komunës së Prishtinës

- Shpend Ahmeti, Kryetar i Komunës
- Dardan Sejdiu, Zëvendës-Kryetar i Komunës
- Muhedin Nushi, Drejtor i Administratës
- Visar Berisha, Drejtor i Departamentit për Financa
- Liburn Aliu, Drejtor i Departamentit për Planifikim Urban
- Xhelal Svecla, Drejtor i Departamentit për Inspektim
- Fitore Pacolli, Shefe e Kabinetit, Zyra e Kryetarit
- Nora Kelmendi, Drejtoreshë e Departamentit për Kadastër
- Ardian Gashi, Drejtor i Departamentit për Shërbime Publike

Mbështetur nga:

Agjencia Anti-Korrupsion:

- Blerim Kelmendi, Drejtor i Departamentit për Hetime
- Afrim Atashi, Drejtor i Departamentit për Parandalim të Korrupsionit

Ekipi i Programit të UNDP-së për Anti-Korrupsion (SAEK)

- Shqipe Z. Neziri, Menaxhere e Projektit
- Milena Minkova, Këshilltare për Planin për Integritet
- Petrit Skenderi, Këshilltar Anti-Korrupsion

Plani për Integritet i Komunës së Prishtinës (2014) është publikuar me përkrahjen bujare të Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC) në Kosovë.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Cooperation Office Kosovo

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Mohim përgjegjësie: Përmbajtja e këtij dokumenti nuk paraqet medoemos pikëpamjet e UNDP-së apo SDC-së. Hartimi i dokumentit është realizuar bashkarisht nga Komuna e Prishtinës, Agjencia Anti-Korrupsion dhe Ekipi i Programit SAEK të UNDP-së.

Përmbajtja

Deklarata për integritet.....	6
Plani për integritet	8
Objektivat strategjike, linjat e aktiviteteve dhe masat.....	11
<i>Objektiva strategjike 1:</i>	12
<i>Objektiva strategjike 2:</i>	18
<i>Objektiva strategjike 3:</i>	27
<i>Objektiva strategjike 4:</i>	30
Plani i veprimit	33

DEKLARATA PËR INTEGRITET

Ne, në Komunën e Prishtinës, e quajmë integritetin dimension jetik të qeverisjes lokale, në mënyrë që ajo të bëhet ashtu siç duan ta kenë qytetarët e Prishtinës dhe me qëllimin që t'i besojnë asaj: një qeveri demokratike, të hapur, transparente, efektive dhe efikase. Aktualisht, përmes politikave dhe masave të të marra, Komuna po bën përpjekje të fuqishme për të rritur efikasitetin, trajtimin dhe cilësinë e shërbimeve publike dhe kështu, në mënyrë të dukshme dhe të konsiderueshme, po përmirëson kushtet e jetesës dhe të biznesit për komunitetin lokal.

Ne jemi të ndërgjegjshëm përshkallën dhe kompleksitetin e korrupsionit dhe të çështjeve të integritetit me të cilat përballemi ne si komunë. Për shkak të fushës së gjerë të ofrimit të shërbimeve dhe të shpenzimeve komunale që përbëjnë një pjesë relativisht të lartë të PBV-së, ekziston një potencial serioz për ushtrim të parregullt të pushtetit të monopolit të cilin ne duhet ta menaxhojmë me llogaridhënie, me përgjegjësi dhe me efikasitet. Gjithashtu, qeveria komunale shërben për të lidhur më shumë ofertat e shërbimeve me nevojat lokale, që u lejon zyrtarëve lokalë të ushtrojnë diskrecion më të madh. Kjo kërkon monitorim dhe kontrolle më të rrepta. Së treti, ne si qeveri lokale, ndryshe nga ministritë e qeverisë qendrore, japim më shumë llogari direkte para elektoratit tonë – sepse lidhshipi komunal është zgjedhur direkt nga fqinjët dhe nga pjesëtarët e komunitetit. Secili nga këta tre elementë – përkatësisht potenciali për fuqi të monopolit, ushtrimi i diskrecionit nga zyrtarët publikë dhe llogaridhënia politike lokale – kanë ndikim mbi korrupsionin lokal.

Ne gjithashtu e kuptojmë mirë mandatin tonë për ta luftuar korrupsionin lokal. Qytetarët dhe bizneset presin që Komuna e Prishtinës, duke patur përgjegjësinë e fundit për të siguruar qasjen, cilësinë, barazinë dhe efektivitetin e shërbimeve publike që ofrohen në nivel lokal, të veprojnë në mënyrë efektive si një shtyllë e antikorrupsionit dhe shtytëse e vërtetë e reformave për integritet. Reduktimi i mundësive për korrupsion dhe rritja e efektivitetit të shpenzimeve publike rezulton në mënyrë të padyshimtë në shërbime të përmirësuara, më shumë transparencë dhe llogaridhënie, pjesëmarrje të shtuar të palëve të interesit në jetën dhe në të ardhmen e komunitetit dhe me shumë gjasë në më shumë besim.

Duke patur parasysh sa u tha më lart, Komuna është e vendosur të ruajë çdo herë “tolerancën zero” ndaj korrupsionit, kur ai zbulohet dhe të sigurojë se ai korrupsion, mashtrim, keqadministrim apo çdo shkelje tjetër e integritetit apo e ndonjë natyre të ngjashme nuk do të tolerohet. Të gjitha shkeljet e mundshme do të hetohen, dhe ndaj atyre që janë përgjegjës do të merren masa. Këtu hyjnë edhe ngritja e akuzave penale, veprimet civil ose administrativ dhe korrigjime sipas nevojës.

Është përgjegjësi e të gjithë stafit tonë që të gjitha incidentet e mashtrimit dhe të korrupsionit, apo shkeljet e tjera të integritetit me natyrë të ngjashme t'i raportojë tek menaxhmenti mbikqyrës/më i lartë. Një tjetër mënyrë raportimi të bëhet përmes paraqitjes së informacionit përmes mekanizmit të caktuar për paralajmërim. Këto do të trajtohen me konfidencialitetin më të thellë dhe nuk do të zbulohen apo diskutohen me palë të tjera përveç atyre që janë ngarkuar me hetimin e këtyre raportimeve. Në mënyrë që të sigurohen informata nga burime të ndryshme të mbikqyrjes së qytetarëve, që këta të

fundit të bëhen bazë e marrjes parasysh të rrezikut duke patur informacion, ne inkurajojmë linjën telefonike antikorrupsion si një mekanizëm funksional për raportim.

Ambicia jonë më e madhe është të vëmë në zbatim politika parandaluese të përgjegjshme, proaktive, të targetuara si duhet dhe të mbështetura mbi riskun për t'u siguruar që kemi minimizuar me efektivitet mundësinë për korrupsion dhe se kemi maksimizuar stimujt që stafi ynë të mos përfshihet në shkelje. Për këtë qëllim, ne si Komunë kemi bërë përpjekje të strukturuar për të elaboruar këtë Plan të Integritetit. Ky plan kodifikon objektivat, linjat e aktivitetit dhe masat që duhen marrë për të rritur më tej politikën dhe praktikën parandaluese antikorrupsion dhe për të fuqizuar rezistencën organizative ndaj korrupsionit. Ne e shohim këtë Plan si bazë operative të sistemit funksional të menaxhimit të integritetit në Komunën e Prishtinës që do të donim ta arrimim, për t'i siguruar jetëgjatësi dhe për ta përmirësuar më tej. Ne besojmë në potencialin e tij parandalues dhe në faktin se ai, përmes masave të veta, rrit mundësinë për sukses dhe redukton si probabilitetin për dështim, ashtu edhe nivelin e pasigurisë të ndërlidhur me arritjen e objektivave të Komunës.

Ky Plan konsiderohet si një pjesë e rëndësishme e proceseve të përgjithshme planifikuese të organizatës, i lidhur me planin strategjik për zhvillim institucional dhe që i shton aspektin e menaxhimit të riskut. Në nivel më të gjerë, ai plotëson implementimin efektiv të Planit të Veprimit Anti-Korrupsion të Kosovës 2012-2016 në pjesën që ka të bëjë me qeverisjen lokale. Ne besojmë se duke qenë pararendësit e planifikimit të integritetit, ne mund të japim një shembull të mirë, të veprojmë si liderë, të japim mësimet e nxëna, të përcjellim më tej njohuri praktike tek komunitetet e tjera dhe kështu, të ndikojmë dukshëm në axhendën antikorrupsion dhe të integritetit në të gjithë sektorin e qeverisjes lokale në Kosovë.

Ne e kuptojmë se që të jemi të suksesshëm, menaxhimi i riskut të integritetit nuk duhet të jetë një ushtrim i vetëm, por të jetë një proces i vazhdueshëm që përkrah zhvillimin dhe implementimin e Planit tonë të Integritetit. Prandaj, jemi të përkushtuar që jo vetëm të implementojmë masat e planifikuara, por edhe të bëjmë përpjekje të suksesshme për të integruar menaxhimin e riskut ndaj integritetit në kulturën e Komunës së Prishtinës në një mënyrë të qëndrueshme. Kjo përfshin mandatin, lidhësin dhe zotimin nga lart, por do të përfshijë edhe çdo punonjës që do të duhet të veprojë si menaxher i riskut brenda fushës së tyre të përgjegjësisë dhe kompetencës. Të gjithë ne jemi përgjegjës për parandalimin efikas, zbulimin me kohë dhe hetimin e korrupsionit, mashtrimit apo çdo shkeljeje tjetër të integritetit në Komunën e Prishtinës.

Prandaj, unë deklaroj përkrahjen time të plotë dhe përkushtimin tim maksimal për të gjitha përpjekjet që fuqizojnë dhe zhvillojnë e përmirësojnë vazhdimisht sistemin e menaxhimit të integritetit brenda Komunës së Prishtinës.

Shpend Ahmeti
Kryetar i Prishtinës
31 korrik 2014

PLANI PËR INTEGRITET

Plani për Integritet është një dokument *strategjik*, që konsiderohet si një mjet i rëndësishëm parandalues për fuqizimin e integritetit institucional. Nga Komuna e Prishtinës ai kuptohet si një respektim strikt i vlerave morale, standardeve profesionale dhe i rregullave të zbatueshme normative. Gjithashtu, Plani është dokument *operativ*, që ofron *masa të mbështetura tek risku për të arritur objektivat e integritetit të Komunës*.

Plani pritet që të kontribuojë në mënyrë domethënëse në:

- Rritjen e gjasave që Komuna të arrijë objektivat e veta organizative duke vënë në përdorim menaxhimin e riskut të integritetit që është proaktiv dhe jo reaktiv;
- Mbajtjen e fokusit tek prioritetet, në bazë të identifikimit të riskut në bazë të informatave dhe të vlerësimit që do ta ndihmojnë Komunën të shpërndajë në mënyrë efektive burimet e disponueshme kundër korrupsionit në mënyrë që të shfrytëzohen në mënyrën më mirë të mundshme;
- Përmirësimin e kontrolleve operative ndaj shkeljeve të integritetit që të rritet efektiviteti, efikasiteti dhe transparenca e të gjitha proceseve, përfshirë edhe ofrimin e shërbimeve;
- Mbajtjen e një sistemi për të arritur respektimin e kërkesave dhe standardeve relevante ligjore dhe procedurale;
- Krijimin e një mjedisi të brendshëm që mbështet antikorrupsionin përmes **tarhnimeve** të duhura dhe ngritjes së ndërgjegjësimit; si dhe përmes inkurajimit të pjesëmarrjes së të gjithë stafit në procesin e zhvillimit, implementimit dhe monitorimit të planeve të integritetit;
- Rritjen e mëtejshme të besimit të palëve të brendshme dhe të jashtme të interesit në përkushtimin për integritet që demonstron nga Komuna.

Së fundmi, ne besojmë se duke implementuar këtë Plan, Komuna e Prishtinës është në pozitë më të mirë për të siguruar efikasitet, efektivitet, transparencë dhe etikë gjatë arritjes së rezultateve të synuara, përfshirë këtu shërbime më të përmirësuara për publikun dhe rritje të kënaqshmërisë nga ana e palëve të interesit. Ne e konsiderojmë këtë Plan si fillimin e një rrugëtimi afatgjatë dhe që synon *një sistem menaxhimi integriteti funksional (më tutje: SMI)*. Është sistemi, dhe jo elementet e izoluar, ai që konsiderohet të jetë kryesori për të reduktuar kostot e prapambetura ekonomike dhe njerëzore të shkeljes së integritetit, për të vënë në zbatim përmirësimin e vazhdueshëm organizativ, për të rritur reputacionin dhe besueshmërinë.

Në vijim të Strategjisë Kosovare Anti-Korrupsion dhe të Planit të Veprimit, ku Plani i Integritetit do të implementohet përgjatë viteve 2014-2016, në përputhje me ciklin e radhës të planifikimit strategjik anti-korrupsion.

Plani mbështetet në *rezultatet e një planifikimi gjithpërfshirës për integritetin dhe të një procesi vlerësimi të riskut* që Komuna e Prishtinës e ka bërë në periudhën prill-qershor 2014. Procesi ka përfshirë *identifikimin* e pikave të dobëta të organizatës në rastet e shkeljeve të integritetit dhe *vlerësimin* e tyre duke marrë parasysh (1) dëmet materiale dhe jomateriale që shkaktojnë shkeljet përkatëse potenciale dhe (2) gjasat që këto ngjarje të

ndodhin parë nga rezistenca aktuale organizative e vërtetuar nga rregulloret, procedurat, kodet, praktikat relevante dhe nga përfshirja e stafit.

Për të arritur këtë, Komuna ka ndërmarrë veprimet në vijim:

- Ka rishikuar kornizën relevante strategjive rregullative dhe operative, d.m.th. planin për zhvillim institucional, strategjinë për qeverisje lokale etj;
- Ka analizuar të dhëna nga performanca e integritetit, monitorimi dhe implementimi;
- Ka analizuar kënaqshmërinë dhe perceptimin e klientëve për korrupsion në qeverisjen lokale përmes anketimeve dhe raporteve të kërkuara nga organizata ndërkombëtare;
- Ka zhvilluar një mjet referues për vetëvlerësimin e organizatës që të ofrojë informacion dhe të dhëna të dobishme për vlerësimin e sistemit të menaxhimit të integritetit në Komunë, të analizuar në bazë të rezultateve, fushave të perceptuara të riskut dhe fushave të identifikuar për përmirësim (është zhvilluar korniza për vetëvlerësimin e integritetit të organizatës);
- Ka përdorur seanca pune për diskutim të ideve, intervista të strukturara me personel kryesor dhe konsultime me stafin si teknika për të identifikuar dhe vlerësuar risqet ndaj integritetit dhe për të renditur masat parandaluese (është zhvilluar Regjistri i Risqeve të Integritetit);
- Ka përdorur dokumente/udhëzues të ndërlidhur me zhvillimin e integritetit nga UNDP, Kompilacione të Praktikave më të Mira të Integritetit, doracakë të TI, standardet e riskut ISO 31000 dhe FERMA, Specifikimin BS 10500 për sistemin e menaxhimit të anti-mitos; Standartin australian/zelandez për anti-korrupsion AS 8001-2008; Udhëzuesin ISO 26000 për përgjegjësi sociale; Parimet e Biznesit të Transparency International për të Luftuar Miton; kërkesat për sistemin e menaxhimit të cilësisë ISO 9001 dhe Menaxhimin e Sigurisë së Informacionit ISO 27001, si referencë për të mbështetur masat e propozuara.

Tani, pasi e kemi kaluar identifikimin e riskut të integritetit, procesin e vlerësimit dhe planifikimit, ne besojmë se ka qenë procesi dhe jo masat konkrete të zhvilluara ato që kanë patur më së shumti vlerë për ne dhe organizatën tonë. Planifikimi i integritetit ka kontribuar në të nxënit organizativ dhe ka ofruar një platformë për të diskutuar risqet dhe për të marrë vendime në bazë të organizatave se si të shfrytëzohen më së miri kontrollet ekzistuese. Stafi që ka marrë pjesë ka përfituar njohuri dhe shkathtësi dhe është inkurajuar një kulturë e ndjeshme ndaj risqeve.

Duke patur parasysh sa u tha më lart, ne e konsiderojmë Planin e Integritetit jo si një dokument statik, por si një dokument të gjallë që do të vlerësohet dhe azhurnohet sipas nevojës.

Në bazë të *Planit të Veprimit* që është zhvilluar dhe gjendet në shtojcë (Shtoja 1) do të caktohet edhe buxheti special për implementimin e Planit të Integritetit.

Implementimi i tij do të monitorohet me format të planifikuar, do të rishikohet periodikisht dhe do të azhurnohet në përputhje me zhvillimet relevante normative, institucionale,

procedurale dhe të personelit brenda mjedisit të jashtëm dhe të brendshëm të organizatës. *Monitorimi i vazhdueshëm i implementimit* është i rëndësishëm për t'u siguruar se kontrolli i riskut të integritetit dhe masat për trajtim janë efektive në dizajn dhe funksionim; se procedurat kuptohen dhe se plani i integritetit përcillet. Në vijim të kësaj, monitorimi gjithashtu duhet të përcaktojë nëse masat e përdorura për trajtimin e riskut kanë prodhuar efektet e planifikuara; kanë zbuluar ndryshimet në kontekstin e brendshëm dhe të jashtëm përfshirë ndryshimet e vetë riskut, ndryshime që kërkojnë rishikimin e trajtimit dhe prioriteteteve të riskut; kanë identifikuar cilat mësimë duhen nxjerrë për planifikim në të ardhmen.

Përgjegjësitë për monitorimin e rregull të Planit i janë caktuar: _____.

Raportimi i rregullt siguron se implementimi i Planit bëhet në përputhje me orarin dhe se rezultatet e planifikuara janë arritur. _____ do të jetë përgjegjës për të raportuar në baza periodike tek Kryetari i Komunës së Prishtinës për progresin e implementimit. Frekuenca minimale e raportimit është brenda periudhës gjashtë mujore. Raportimi i lejon Kryetarit të Komunës të ndërmarrë me kohë masa përmirësuese/parandaluese në rast se implementimi i ndonjë mase/masave të caktuara sjell vështirësi/vonesa.

Në veçanti, Plani i Integritetit përmban:

- **Deklaratën e Integritetit:** rithekson zotimin për integritet nga ana e Komunës së Prishtinës.
- **Planin e Integritetit:** shpjegon prapavijën, fushëveprimin, qëllimin, objektivat dhe metodologjinë që është përdorur për të zhvilluar Planin e Integritetit. Paraqet aspektet kryesore të procedurave relevante për implementim, monitorim dhe raportim.
- **Objektivat strategjike, linjat e aktivitetit dhe masat:** paraqesin objektivat kryesore strategjike dhe bën përmbledhjen e fushave të veprimit që synojnë të fuqizojnë mbrojtjen e integritetit në Komunën e Prishtinës në bazë të risqeve të vlerësuara të integritetit, mësimëve të nxjerra dhe praktikave të mira relevante. Plani ofron arsyetime të shkurtra për linjat e planifikuara për veprim, të mbështetura nga masa të targetuara që të udhëheqin procesin e implementimit.
- **Plani i Veprimit:** paraqet me hollësi të gjitha masat që do të merren për të arritur objektivat e caktuara, si dhe kornizën kohore relevante dhe përgjegjësitë organizative për implementim. Janë përcaktuar indikatorët e suksesit për secilën masë që mbështeten nga burimet/financat e nevojshme.

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE, LINJAT E AKTIVITETEVE DHE MASAT

Progresi aktual i Komunës së Prishtinës, si dhe zotimi i menaxhmentit të lartë dhe përfshirja e stafit ofrojnë bazë të shëndoshë për avancimin e menaxhimit të integritetit në vitet e ardhshme. Duke ecur përpara, Komuna do të fuqizojë masat që rrisin integritetin dhe parandalojnë korrupsionin duke u fokusuar te katër fushat kryesore, në vijim:

- Efikasitet, efektivitet dhe transparencë e rritur në sistemin e përgjithshëm të menaxhimit të komunës përmes integritimit të menaxhimit të riskut të integritetit si element thelbësor i përgjegjësisë menaxhuese për të kontrolluar risqet e integritetit dhe korrupsionit;
- Efikasitet, efektivitet, cilësi dhe transparencë e rritur e operacioneve të komunës përmes shfrytëzimit më të mirë të kontrolleve të integritetit në nivel operativ;
- Kornizë e zgjeruar e burimeve njerëzore që çon në dhe mbështet reformat për integritet, menaxhon sistemin e integritetit dhe implementimin e objektivave/masave për integritet përmes përmirësimit të dukshëm të aspekteve të integritetit të funksionit të MBNJ dhe DBNJ;
- Mundësimi i mjedisit të jashtëm për të promovuar modernizimin dhe për të ruajtur zotimin kolektiv për integritet përmes koordinimit më të mirë me palët e interesit, shtimit të ngjarjeve për ndërgjegjësim dhe komunikim, rritjes së transparencës dhe angazhimit qytetar dhe shpërndarjes së praktikave të mira.

Në vijim paraqiten dhe shpjegohen objektivat e lartpërmendura strategjike dhe këto objektiva përkthehen në linja të aktiviteteve konkrete të politikave dhe menaxhimit dhe në masa që përkrahin arritjen e tyre.

OBJEKTIVA STRATEGJIKE 1:

Rritje e efikasitetit, efektivitetit dhe transparencës në përgjithësi të sistemit të menaxhimit komunal përmes integritetit të riskut të integritetit si element thelbësor i përgjegjësisë menaxhuese për të menaxhuar risqet e integritetit dhe korrupsionit

Linjat e aktivitetit dhe masat përkatëse

- 1.1. Shndërrimi i planifikimit të integritetit në praktikë të qëndrueshme dhe me burime të duhura që synon gjetjen e përdorimit më të mirë të burimeve në dispozicion për anti-korrupsion në bazë të vlerësimit të riskut në mënyrë sistematike dhe me anë të informatave.**

Arsyetimi: Aktualisht, Komuna e Prishtinës po kalon nëpër një proces të strukturuar të planifikimit të integritetit. Mirëpo ky proces do të ketë sfida. Për të siguruar qëndrueshmëri, Komuna do të bëjë përpjekje të tjera të vazhdueshme për të fuqizuar kapacitetet e brendshme për planifikim dhe menaxhim të integritetit; do të ofrojë monitorim dhe raportim të rregullt gjatë implementimit, si dhe rivlerësim periodik. Planifikimi i integritetit do të bëhet me burimet e duhura dhe do të jetë pjesë e praktikave rutinore të menaxhimit. Vlera e tij e shtuar do të përvetësohet nga i gjithë stafit.

Masat:

- 1.1.1. *Të komunikohet Planit i Integritetit aktual tek i gjithë stafi, përfshirë ndarjen e përgjegjësisë lidhur me implementimin e tij dhe afatet përkatëse.*
- 1.1.2. *Të fuqizohen kapacitetet e të gjithë stafit për të kuptuar çështje të integritetit dhe për të implementuar masat e integritetit përmes trajnimit gradual, të targetuar për integritetit dhe rritjes së vetëdijësisë. Fokusimi tek menaxhmenti i lartë dhe i nivelit të mesëm që ushtrojnë ndikim strategjik mbi ndryshimin e organizatës.*
- 1.1.3. *Të zhvillohet një qasje sistematike për të monitoruar, vlerësuar dhe komunikuar së brendshmi rezultatet e implementimit të masave të integritetit, përfshirë raportimin për masa të integritetit si pjesë e raporteve vjetore të menaxhmentit. Të caktohen përgjegjësitë e nevojshme për të raportuar implementimin e masave anti-korrupsion. Të shfrytëzohet në maksimum mundësia për të komunikuar rezultatet e implementimit të një shkallë e gjerë e palëve të interesit përmes formateve të duhura të komunikimit: publikim në uebfaqe, mbledhje etj.*
- 1.1.4. *Të merren masa se risqet e integritetit rivlerësohen në intervale të planifikuara, d.m.th. rishikime periodike të aktivitetëve të njësisë me funksione kontrolli në fushat ku ka risqe më të mëdha dhe ku është e nevojshme.*

1.2. Progresivisht të arrihet tranzicioni nga planifikimi i integritetit drejt një sistemi funksional të menaxhimit të integritetit që do të fuqizonte rezistencën e përgjithshme organizative të komunës ndaj korrupsionit, minimizimin e niveleve të mbetura të riskut dhe parandalimi efektiv nga shkeljet e integritetit.

Arsyetimi: Planifikimi i integritetit është *hapi i parë* drejt menaxhimit efektiv të riskut të integritetit. Për të patur një sistem funksional të menaxhimit të integritetit, kërkohet që Komuna të implementojë në tërësi kornizën e përmirësimit të vazhdueshëm Planifikim – Bërje – Kontrollim – Veprim (PBKV) dhe të përfshijë menaxhimin e integritetit në praktikatat rutinore të menaxhimit. Kjo kërkon që (1) **të planifikojë** politikatat e ndërlidhura me integritetin, kodin e etikës dhe planin e integritetit; (2) **të implementojë** masat e planit dhe kontrollet e ndërlidhura operative; (3) **të kontrollojë**, monitorojë dhe masë karakteristikat kryesore të punës që përcaktojnë performancën organizative lidhur me parandalimin e korrupsionit dhe të integritetit kundrejt politikave dhe objektivave të integritetit dhe të raportojë rezultatet; dhe (4) **të ndërmarrë hapa** për të përmirësuar vazhdimisht performancën e integritetit organizativ dhe sistemin e menaxhimit të integritetit.

Masat:

- 1.2.1. *Të bëhet ndarja e përgjegjësive të qarta* sa i përket planifikimit, implementimit, monitorimit dhe përmirësimit të sistemit të menaxhimit të integritetit (SMI). *Komunikimi* efektiv i tyre tek i gjithë stafi;
- 1.2.2. Të ndërmerret *komunikimi i brendshëm efektiv dhe i strukturuar* lidhur me korrupsionin dhe integritetin në të gjitha funksionet dhe nivelet brenda organizatës. *Të integrohen aspektet e integritetit në politikatat/praktikat e komunikimit të brendshëm.*
- 1.2.3. Të bëhet prezantimi i një sistemi që mundëson *raportim konfidencial* të shkeljeve të integritetit, përfshirë shkeljet e ligjit ose të standardeve ose të etikës profesionale, në mirëbesim dhe mbi baza të arsyeshme. Për këtë qëllim, të miratohet *Politika e paralajmërimit të Komunës së Prishtinës*, që paraqet procedurën e hollësishme, e cila duhet të ndiqet për të raportuar incidente të mashtrimit dhe/ose korrupsionit. Kjo politikë të respektojë dispozitat e Ligjit Nr. 04/L-043 për mbrojtjen e informatorëve, që udhëheq mbrojtjen e paralajmëruesve në Kosovë. Kjo politikë do të komunikohet në të gjitha nivelet, për të përkrahur njohuri adekuate rreth tij, qëndrime pozitive dhe zbatimin efektiv.
- 1.2.4. Të krijohet një *monitorim i brendshëm i performancës së integritetit* të strukturuar për Komunën brenda intervaleve të planifikuara (d.m.th. çdo tre muaj) që të mundësohet se rezultatet raportohen tek menaxhmenti i lartë dhe se ndërmerren masat e duhura përmirësuese;
- 1.2.5. Të krijohet *rishikimi i sistemit të menaxhimit të integritetit* – për të *rishikuar brenda intervaleve të planifikuara* (p.sh. çdo vit) të dhënat për burime lidhur me performancën e SMI (d.m.th. implementimin e objektivave dhe të masave,

rezultateve nga monitorimi i performancës së integritetit, rezultateve të auditimit të brendshëm, sfidave dhe rekomandimeve për përmirësim etj.) dhe për të marrë vendime lidhur me efektivitetin e shtuar të SMI.

1.3. Në mënyrë progresive të integrojë aspekte të Sistemit të Menaxhimit të Integritetit në sistemet e menaxhimit të cilësisë organizative në përputhje me qasjen MCT dhe me praktikatat relevante të menaxhimit të mirë.

Arsyetimi: Aktualisht, Komuna po kalon nëpër një proces për zhvillimin dhe implementimin e një sistemi të menaxhimit të cilësisë në përputhje me kërkesat e sistemit ISO 9001:2008. Gjithashtu, është duke bërë një vetëvlerësim sipas Kornizës në Përgjithshme për Vlerësim. Instrumentat e bazuara tek MCT kanë dëshmuar efektin e tyre në rritjen e qeverisjes së sektorit publik në shumicën e vendeve të BE-së, pasi ato mbështesin parimin e përmirësimit të vazhdueshëm në të gjitha punët, që nga niveli i lartë i planifikimit strategjik dhe vendimmarrja, deri në zbatimin me hollësi të elementeve të punës në nivel operativ përmes përmirësimit të aftësive, të njerëzve, proceseve, teknologjisë dhe të infrastrukturës. Tipari i tyre dallues është Fokusi tek Klienti që do ta ndihmojë Komunën e Prishtinës të përmirësojë marrëdhënien e shërbimit me klientët e brendshëm, cilësinë e shërbimeve, standardet e udhëhequra nga klientët, marrëdhëniet me furnitorët/nënkontraktorët. Edhe pse ISO 9001 dhe CAF janë dizajnuar për t'u përdorur në mënyrë të pavarur, ato duhet të përputhen para se të integrohen me sisteme të tjera të menaxhimit pasi janë të mbështetura në të njëjtat parime / instrumenta. *Integrimi i aspekteve të SMI me menaxhimin e cilësisë do të optimizojë performancën e integritetit dhe do të kufizojë me efektivitet mundësitë për shkelje të integritetit; mundëson ndërtimin e një sistemi efektiv të menaxhimit bashkë me ciklin e plotë të ciklit të P-B-K-V, ri-thekson cilësinë dhe integritetin. Ajo përcjell një mesazh të fortë për klientët e brendshëm dhe të jashtëm për zotim të qartë për menaxhim të integritetit dhe për shërbim transparent të orientuar nga klientët.*

Masat:

- 1.3.1. *Të përdoret gjithnjë e më shumë një sistem i menaxhimit të cilësisë i orientuar nga procesi dhe zgjerimi i fushëveprimit të tij për të mbuluar të gjithë Komunën, në përputhje me praktikën më të mirë të Shteteve Anëtare të BE-së dhe në përputhje me standardet e Sistemit të Menaxhimit të Cilësisë. Kjo do të përmirësojë cilësinë dhe transparencën e shërbimit, llogaridhënies dhe -përcjelljes, si dhe në marrëdhënie me furnitorët. Në disa departamente komunale, janë ndërmarrë hapa për të prezantuar një sistem të mbështetur tek menaxhimi i procesit. Për të mundësuar efektin e përshkallëzimit, duhet planifikuar zgjerimi i fushëveprimit të sistemit, burimeve dhe vazhdimi i implementimit të këtij plani.*
- 1.3.2. *Të zhvillohet një regjistër i plotë dhe gjithëpërfshirës i proceseve të Komunës. Mbulimi i të gjitha proceseve kryesore që janë të rëndësishme për cilësinë dhe integritetin përmes procedurave të brendshme operative të*

dokumentuara si duhet për të reduktuar riskun nga gabimet dhe devijimet. *Komunikimi i këtyre procedurave* tek i gjithë stafi në mënyrë që të hyjnë në përdorim në mënyrë efektive. Trajnimi i stafit sipas nevojës.

- 1.3.3. Të zhvillohen *indiktorët e duhur operativë, menaxherialë dhe të performancës strategjike* të të gjitha proceseve komunale që mundësojnë vlerësimin e progresit të ndikimit të reformës, identifikimit të problemeve, përkrahjes së vendimmarrjes/proceseve operative etj. Nëse është e mundur, të krijohet një sistem i automatizuar për të monitoruar indikatorë të specifikuar të performancës.
- 1.3.4. Të përdoren *komentet nga përdoruesit e shërbimit* si instrument për të rritur performancën e integritetit të organizatës dhe cilësinë e shërbimit. Për këtë qëllim, të planifikohen dhe të implementohen anketa të kënaqshmërisë së klientëve; kontrole ad hoc, operacione me klientë sekretë etj.

1.4. Në përputhje me ngritjen e sistemeve të forta të menaxhimit të cilësisë dhe integritetit, të zbatohet në vijimësi koncepti i shërbimit të orientuar nga klienti duke zhvilluar një Statut të Shërbimit të Klientit që përshkruan nivelin minimal të shërbimit që klienti duhet të presë nga Komuna e Prishtinës dhe të sigurojë fokus të vazhdueshëm tek klienti gjatë punës rutinë.

Arsyetimi: Statuti i Shërbimit ndaj Klientit do të përshkruajë nivelin minimal të shërbimit që klienti duhet të presë nga Komuna me terminologji të qartë dhe gjuhë të thjeshtë. Statuti i informon klientët si të bëjnë parashtresa ose sugjerime (përfshirë, nëse është me vend, forma të përmirësimit/ankesës nga jashtë) dhe të përfshijë hollësitë kontaktuese. Ai demonstroi zotimin ndaj standardeve të shërbimit dhe mbështet vlerësimin e vazhdueshëm të performancës me raportim të hapur të rezultateve. Mund të kontribuojë dukshëm në ngritjen e imazhit të Komunës si një organizatë që ka standarde të larta dhe përkushtim të demonstruar ndaj cilësisë dhe transparencës së shërbimit publik.

Masat:

- 1.4.1. Të rizbatohet koncepti i shërbimit të orientuar nga klienti duke zhvilluar *Statutin e Shërbimit për Klientin të Komunës së Prishtinës* në përputhje me përpjekjet për modernizim të Komunës dhe praktikatat e mira në dispozicion. Këtu përfshihet edhe zotimi për të ruajtur ekselencën profesionale dhe standardet e larta të sjelljes, të drejtat dhe detyrimet e qytetarëve, informacion në kanalet në dispozicion për ankesa, përgjegjësi dhe komente për të krijuar një të kuptuar më tërësor të ndërveprimit mes zyrtarëve publikë dhe qytetarëve.

- 1.4.2. *Të bëhet paraqitja e Statutit të Shërbimit të Klientit në zonat kryesore publike (p.sh. zonat ku ofrohen shërbimet) dhe ofrimi i qasjes në të përmes medias së shtypur dhe elektronike dhe ubefaçes.*
- 1.4.3. *Të vihet në dijeni i gjithë stafi lidhur me standardet e shërbimit që gjenden në Statut.*

1.5. Për t'u siguruar më mirë se risqet kritike të integritetit që janë të ndërlidhura me asete të sigurisë së informacionit menaxhohen me efektivitet, duhet azhurnuar çdo herë sistemi për menaxhimin e sigurisë së informacionit që aktualisht është funksional në Komunë për të arritur shkallë më të lartë të pajtueshmërisë me praktikat e mira në dispozicion dhe standardet relevante, sidomos Kërkesat ISO 27001:2013 për sistemet e menaxhimit të sigurisë së informacionit

Arsyetimi: Komuna po azhurnon sistemet e veta të menaxhimit të informacionit që ofrojnë avantazhe të konsiderueshme, mirëpo kërkojnë dhe theks më të fuqishëm tek siguria e informacionit dhe integritetit. Duke patur parasysh shtrirjen e sistemit të informacionit dhe mundësitë për të dëmtuar palët e treta, sjellja etike duhet të promovohet në atë mënyrë që të njohë nevojat për siguri dhe të respektojë interesat legjitimë të të tjerëve. Mbrojtja e informacionit personal dhe mbrojtja e informacionit konfidencial është me rëndësi shumë të madhe. Praktikrat e mira (p.sh. Udhëzuesit e OBZHE për Sigurinë e Informacionit dhe Rrjetet dhe standardi i menaxhimit ISO/IEC 27001) sugjerojnë se të gjithë janë përgjegjës për sigurinë e informacionit. Për këtë qëllim do të merret parasysh detyrimi për të dhënë deklaratën e konfidencialitetit dhe moszbulimit të informatave zyrtare. Vlerësimi i riskut, dizajni i sigurisë, menaxhimi i sigurisë dhe rivlerësimi janë përbërës integralë të sistemit të shëndoshë të sigurisë së informacionit. Për të garantuar rezultate, aplikimi i sistemit duhet të kontrollohet, monitorohet në mënyrë strikte dhe të auditohet rregullisht.

Masat:

- 1.5.1. *Të zhvillohet Doracaku për Sigurinë e Integritetit dhe Sigurinë e Informacionit në Komunën e Prishtinës në bazë të Udhëzuesve të OBZHE për Sigurinë e Informacionit dhe Rrjetet dhe standardin e menaxhimit ISO/IEC 27001 dhe integrimi i saj në politikat aktuale për sigurinë e informacionit;*
- 1.5.2. *Sipas nevojës të sigurohen burime për procesin e menaxhimit të sigurisë së informacionit përmes krijimit/fuqizimit të kapaciteteve komunale për menaxhimin e sigurisë së informacionit (p.sh. trajnime në ISO 27001 për staf të përzgjedhur)*
- 1.5.3. *Të zhvillohet një vlerësim i targetuar i zbrazëtirave të sistemit të menaxhimit të informacionit ekzistues kundrejt ISO/IEC 27001 që përkufizon kërkesat për krijimin, implementimin, operimin, monitorimin, rishikimin dhe përmirësimin e një Sistemi të Menaxhimit të Sigurisë të dokumentuar. Në bazë të rezultateve, të krijohet dhe implementohet një Plan Veprimi i ndarë në*

faza për Sigurinë e Informacionit me masa konkrete për të siguruar përzgjedhjen e kontrolleve të sigurisë të përshtatshme dhe proporcionale që mbrojnë asetet e informacionit, rrisin besueshmërinë organizative para palëve të interesit dhe parandalojnë shkeljet e integritetit.

- 1.5.4. Të merren masa që të gjithë punonjësit sensibilizohen rregullisht lidhur me riskun nga mashtrimet dhe korrupsioni që kanë të bëjnë me sigurinë e informacionit dhe shfrytëzimin e burimeve kompjuterike, sidomos – kontrolli i qasjes dhe marrja e masave që të zhvillohen sisteme, të cilat kufizojnë riskun nga manipulimi i të dhënave të kompjuterizuara. Për këtë qëllim, *të krijohet një sistem i rregullt i trajnimeve/eventeve për vetëdijësim/kanaleve të mentorimit.*

OBJEKTIVA STRATEGJIKE 2:

Rritje e efikasitetit, efektivitetit, cilësisë dhe transparencës së operacioneve komunale përmes kontrolleve të optimizuara të integritetit në nivel operativ

Linjat e aktivitetit dhe masat përkatëse

2.1. Fuqizimi i rregullave/praktikave në fushat kryesore të mbrojtjes së integritetit: konflikti i interesit, performanca jashtë punës, deklarimi i aseteve, dhuratave dhe akomodimit dhe marrja e masave se këto rregulla janë kuptuar mirë dhe ndiqen

Arsyetimi: Rregulla të qarta të brendshme për kontrollet e integritetit janë kritike për menaxhim efektiv të integritetit. Ato duhet të jenë në pajtim me kornizën ligjore aktuale si dhe me standardet më të mira të integritetit që janë në dispozicion. Niveli i mjaftueshëm i njohurisë së këtyre rregullave nga i gjithë stafi është absolutisht i nevojshëm për të siguruar implementim efektiv.

- 2.1.1. Të rishikohet nevoja për të *zhvilluar rregulla të brendshme për deklarimin e interesit, performencës jashtë punës, deklarimit të aseteve, dhuratave dhe mikpritjes* përveç Kodit të Sjelljes dhe rregulloreve të zbatueshme vendore. Këto rregulla të zhvillohen nëse konsiderohen të nevojshme dhe/ose të modifikojnë Kodin ekzistues për të mbuluar të gjitha fushat e mbrojtjes së integritetit.
- 2.1.2. Të merren masa për *nivel të mjaftueshëm të njohurisë* së të gjithë stafit për rregullat ekzistuese për *konfliktin e interesit, performancës jashtë punës, deklarimit të aseteve, dhuratave dhe mikpritjes* përmes trajnimit të duhur dhe eventeve për rritje të vetëdijësimit.
- 2.1.3. Të krijohet *regjistri i dhuratave* në Komunën e Prishtinës në përputhje me rregulloret relevante (Kapitulli III (Dhuratat) i Ligjit Nr. 04/L-050 për deklarimin, origjinën dhe kontrollin e dhuratave të të gjithë zyrtarëve publikë). Të merren masa që stafi të jetë në dijeni të Regjistrit dhe së ky i fundit të mbahet si duhet.

2.2. Rritja e rezistencës ndaj shkeljeve të integritetit përmes fuqizimit të kontrolleve operative për integritetin në proceset e prokurimit publik

Arsyetimi: Prokurimi publik është një sektor me risk e kompleksitet të lartë ku sektori privat-publik ndërvepronë direkt dhe krijon mundësi shumë të mira për përfitime. Korrupsioni në prokurim përfshin humbje fiskale, humbje të efikasitetit nga prishja e

konkurrencës në treg dhe humbje të mirëqenies lidhur me qasje të përkeqësuar në dhe të cilësisë së shërbimeve dhe mallrave publike. Në Kosovë, ashtu si në shumë Shtete Anëtare të reja të BE-së, risqet nga prokurimi në korrupsion i mvishen krizës relativisht të re dhe në rritje të shpejtë të krizës së prokurimit, ku shumë kontrolle operative të integritetit ende nuk kanë arritur të zbatohen në mënyrë efektive. Fuqizimi i këtyre kontrolleve shndërrohet në një element jetësor për menaxhimin e integritetit.

- 2.2.1. *Në përputhje me rregulloret vendore, të zhvillohen dhe të zbatohen standardet minimale për transparencë në prokurimin publik në Komunën e Prishtinës* si një kufi dhe të monitorohet implementimi i tyre. Transparenca është thelbësore sa i përket mundësive për tendera, kritereve të përzgjedhjes, procesit të vlerësimit, vendimit për dhënie kontrate dhe arsyetimit të tij, afateve dhe kushteve të kontratave dhe të gjithë arsyetimeve të tyre, zbatimit të kontratës, kontesteve dhe mekanizmave dhe procedurave për zgjidhje.
- 2.2.2. Të fuqizohen kapacitetet për të menaxhuar prokurimin publik përmes krijimit dhe implementimit të një programi të *zhvillimit të vazhdueshëm profesional* për zyrtarët për prokurim publik (me fokus te standardet dhe integriteti profesional).
- 2.2.3. Aty ku është e realizueshme, të zbatohet *ndarja e detyrave në fazat kyçe të prokurimit publik* – kuotimet, dhëniet e kontratave, mbikëqyrja e implementimit të kontratave, pranimet dhe pagesat.
- 2.2.4. Aty ku është e realizueshme, të praktikohet *rotacioni i rregullt i stafit* në njësinë e prokurimit publik dhe kontratave për të shmangur mundësinë që të krijohen apo forcohen marrëdhënie potenciale korruptive.
- 2.2.5. Të krijohet mundësia për *zbatim të vazhdueshëm të rregulloreve për KI* në procesin e prokurimit publik. Të kërkohet nga të gjithë pjesëtarët e Komisionit të Tenderave që të nënshkruajnë formularin e Deklarimit të Interesit.
- 2.2.6. Të sigurohet *mbikëqyrja efektive e qytetarëve* mbi procesin e prokurimit publik me anë të ruajtjes së kërkesave që komisionet përzgjedhëse që i përzgjedhin tenderat fitues të kenë në përbërje staf të qeverisë lokale dhe vëzhgues nga OJQ të pavarura. Kjo do të hapë procesin dhe siguron se procesi po zhvillohet me legjitimitet.
- 2.2.7. Të fuqizohen kontrollet operative gjatë *pranimit dhe procesimit të dokumentacionit të tenderave*: Dosjet e tenderave të pranohen së paku nga dy persona ose të vendosen në kutinë e tenderit. Kutia e Tenderit duhet të jetë gjithnjë e mbyllur dhe tenderat e dorëzuar duhet të merren nga dy pjesëtarë të stafit të autorizuar posaçërisht për këtë – asnjëri prej tyre nuk duhet të ketë mundësinë të hapë kutinë e tenderit vetëm. Të gjithë tenderët e pranuar duhet të regjistrohen dhe të arkivohen për qëllime dokumentacioni me tenderuesin e suksesshëm dhe me rezultatin vijues nga vlerësimi.
- 2.2.8. Të kufizohen mundësitë për *komunikim me ofertuesit* duke krijuar protokoll të qartë për komunikimin me ofertuesit dhe duke krijuar pika të qarta të kontaktit për ofertuesit. Vetëm një numër i vogël i zyrtarëve të kenë mundësinë të merren direkt me ofertuesin.

- 2.2.9. Të inkurajohen kompanitë që punojnë me Komunën të vërtetojnë se ato i respektojnë zotimet për integritet të Komunës dhe dispozitat vendore anti-korrupsion dhe të kërkohet prej tyre që përveç kontratës të nënshkruajnë edhe këto deklarata zotimi.
- 2.2.10. Të miratohet dhe mbahet një listë e zezë e furnitorëve/nënkontraktorëve që nuk respektojnë standardet e brendshme të integritetit të përcaktuara nga Komuna për të udhëhequr vendimet potenciale të përjashtimit.
- 2.2.11. Të zhvillohen indikatorë të performancës së prokurimit për të monitoruar dhe për të përmirësuar performancën e prokurimit me kalimin e kohës: p.sh. numri i ankesave, koha mes hapjes së ofertës dhe dhënies së kontratës, numri i ndryshimeve në kontratë, rritjet e çmimit etj.
- 2.2.12. Të caktohen auditime pas prokurimit dhe dhënies së kontratës për tenderë mbi një kufi të specifikuar për të rishikuar respektimin e standardeve të specifikuara procedurale.

2.3. Përmirësimi i rezistencës organizative ndaj shkeljeve të integritetit në fushat kryesore operative të ofrimit të shërbimeve

Arsyetime: Komuna do të përdorë kontrolle operative për të menaxhuar risqet madhore të identifikuara të integritetit, të sigurojë respektimin e kërkesave ligjore dhe të shmangë ose minimizojë risqet e integritetit. Kur identifikohen risqet për kontrolle operative, Komuna merr parasysh të gjitha veprimet e saj, përfshirë edhe ato që kanë të bëjnë me funksione menaxheriale (p.sh. blerja, menaxhimi financiar etj.); dhe të gjitha këto veprimtari kryesore të përditshme. Vlerësimi i riskut të kryer tregon risqet kryesore në kontekst të funksioneve kyçe të Komunës në fushat e: planifikimit urban dhe rural; implementimit të rregulloreve për ndërtim dhe standardeve për kontroll të ndërtimit; shfrytëzimit dhe zhvillimit të tokës; licensimit të shërbimeve dhe hapësirave lokale, përfshirë ato që kanë të bëjnë me argëtimin, aktivitete kulturore dhe të zbavitjes, ushqimit, akomodimit, tregjeve, shitësve në rrugë, transportit publik lokal dhe taksive; zhvillimit ekonomik lokal; shëndetit publik; ofrimit dhe mirëmbajtjes së shërbimeve publike, përfshirë furnizimin me ujë, kanalet e ujërave të zeza dhe kanalizimeve, trajtimit të ujërave të zeza, menaxhimit të mbeturinave, rrugëve lokale, transportit lokal dhe skemave të ngrohjes lokale. Në mesin e kompetencave të deleguara të Komunës ato që janë më të rrezikuara nga shkeljet e integritetit (të prirura për korrupsion) konsiderohet të jenë dokumentat kadastralë; licensimi dhe regjistrimi i bizneseve; regjistrat civilë; regjistrimi i votuesve; shpërndarja e pagesave të asistencës sociale (përfshirë pensionet); dhe mbrojtja e pyjeve dhe e territorit të komunës. Përballë këtyre sfidave, Komuna ka identifikuar prioritetet e veta afatshkurtra dhe afatgjata dhe kontrollet e strukturuar operative në forma të ndryshme si procedura, udhëzime për punë, kontrolle fizike, përdorimi i personelit të trajnuar apo kombinimi i tyre. Zgjedhja për metoda specifike të kontrollit varet nga një sërë faktorësh si shkathtësitë dhe përvoja e njerëzve që kryejnë operacionin dhe domethënia e kompleksitetit dhe integritetit të vetë operacionit.

Masat e përgjithshme

- 2.3.1. Aty ku është e realizueshme, të rritet numri i shërbimeve publike në dispozicion në formë elektronike. Përdorimi i teknologjive informative për të rritur transparencën, cilësinë dhe shpejtësinë e shërbimeve publike.
- 2.3.2. Aty ku është e realizueshme, të krijohet/rritet niveli i shërbimeve që u ofrohen qytetarëve si qendra të shpejta;
- 2.3.3. Të implementohet sistemi elektronik i menaxhimit të dokumentave; ndarja elektronike dhe monitorimi i dokumentave; procesimi elektronik i kërkesave, krijimi i një platforme ndërvepruese elektronike për të siguruar informacion për kërkesat që kanë të bëjnë me statusin e dosjeve.

Kadastra

- 2.3.4. Të ndërmerren hapa efektive për të krijuar burimet e duhura për funksionin e kadastrës me personelin e duhur kompetent.
- 2.3.5. Të merren masa për trajnim të duhur profesional për stafin në drejtorinë e kadastrës, p.sh. trajnim për menaxhimin e integritetit dhe etikës.
- 2.3.6. Të ndërmerret riorganizim rrënjësor i procesit të punës në zyrat e pranimit – sportelet ku të instalohen kontrolle të forta të integritetit
- 2.3.7. Të fuqizohen mekanizmat e kontrollit në zyrat e pranimit – sportele, përfshirë operacione ad hoc dhe me klientë sekretë
- 2.3.8. Të rritet integriteti në regjistrimin e patundshmërive në departamentin kadastral, të merren masa për të përmirësuar komunikimin mes autoriteteve gjyqësore, Drejtorisë së Strehimit, AKP, APK dhe drejtorisë së kadastrës
- 2.3.9. Të rritet integritetit në regjistrimin e patundshmërive në departamentin kadastral, të nisë dhe të mbahet një sistem funksional i skanimit dhe arkivimit profesional
- 2.3.10. Të ndërmerren hapa për të lehtësuar/mbajtur bashkëpunim efektiv mes Odës së Noterëve të Kosovës, Odës së Ekzekutuesve Privatë, gjykatave dhe Ministrive relevante lidhur me regjistrimin e çështjeve të patundshmërive
- 2.3.11. Të krijohen mekanizmat e duhur të kontrollit në fushën e regjistrimit dhe çregjistrimit të hipotekave në departamentin e kadastrës, përfshirë operacione ad hoc dhe me klientë sekretë
- 2.3.12. Të shtohen kontrollet e integritetit në regjistrimin e ndarjes, bashkimit të ngastrave në departamentin e kadastrës, të rritet bashkëpunimi mes OAK, Shoqatës së Ekspertëve të Gjeodezisë së Kosovës dhe drejtorisë së kadastrës.
- 2.3.13. Të ofrohet informacion dhe trajnim i duhur për udhëzimet ose kornizat e reja për matje kadastrale.
- 2.3.14. Të fuqizohen/zgjerohen mekanizmat e kontrollit të brendshëm lidhur me regjistrimin e ndarjes, bashkimit të ngastrave në departamentin e kadastrës

Zhvillimi ekonomik lokal dhe bujqësia

- 2.3.15. Të zhvillohen udhëzues të qartë (p.sh. kritere dhe procedura) për të udhëhequr efektivisht ndarjen e subvencioneve dhe për të parandaluar vendime arbitrare dhe praktika korruptive

- 2.3.16. Të zhvillohen *politika strategjike afatmesme dhe planeve të veprimit se si të ndahen mjetet në sektorin e bujqësisë*. Kjo është në përputhje me politikat e përgjithshme të zhvillimit lokal dhe fizibilitetin e ndërlidhur me to. Të merren masa për monitorim dhe implementim efektiv, raportim periodik dhe komunikim të rezultateve dhe nevojës për masa përmirësuese.
- 2.3.17. Të përmirësohet *struktura dhe organizimi i brendshëm i rrjedhës së komunikimit mes sektorëve të zhvillimit ekonomik dhe bujqësisë* për të larguar fraksionet dhe për të mundësuar rrjedhë efikase të informacionit.

Planifikimi urban dhe rural

- 2.3.18. Të zhvillohen *procedura të brendshme/kritere të qarta të duhura që adresojnë risqet kryesore të integritetit në procesin e planifikimit urban dhe rural* dhe parandalojnë vendimet subjektive
- 2.3.19. Të fuqizohet sistemi i planifikimit, *të krijohet planifikim afatmesëm* për të lidhur prioritetet dhe për të parandaluar vendimet ad hoc
- 2.3.20. Të fuqizohen *mekanizmat e kontrollit*, p.sh. kontrollet ad hoc në baza shembujsh dhe pas nxjerrjes së auditimeve përcjellëse

Shfrytëzimi dhe zhvillimi i tokës

- 2.3.21. Të zhvillohen *procedura të brendshme/kritere të duhura për të adresuar risqet kryesore të integritetit në procesin e shfrytëzimit dhe zhvillimit të tokës* dhe që parandalon subjektivizmin
- 2.3.22. Të fuqizohet sistemi i planifikimit, të krijohet planifikimi afatmesëm për t'u lidhur me prioritetet dhe për të parandaluar vendimet ad hoc
- 2.3.23. Të fuqizohen *mekanizmat e kontrollit*, p.sh. kontrollet ad hoc në baza shembujsh dhe auditime pas nxjerrjes

Licensimi i shërbimeve dhe hapësirave lokale, përfshirë ato që kanë të bëjnë me argëtimin, aktivitetet kulturore dhe të zbatimit, ushqimin, akomodimin, tregjet, shitësat ambulante (në rrugë), transportin publik lokal dhe taksitë

- 2.3.24. Të zhvillohen *procedura të brendshme/kritere të qarta të duhura që adresojnë risqet kryesore të integritetit lidhur me proceset e licensimit* dhe që parandalojnë vendime subjektive
- 2.3.25. Të fuqizohen *mekanizmat e kontrollit*, p.sh. kontrolle ad hoc në baza shembujsh dhe auditime

Shërbimet publike

- 2.3.26. Të zhvillohen dhe zbatohen *aktet nënligjore dhe planet e punës të ndërlidhura me to për të qartësuar procedurat për nxjerrjen e lejeve për shërbimet përkatëse* dhe zbatimin e tyre të plotë dhe të kënaqshëm
- 2.3.27. Të minimizohen mundësitë për kontakte direkte mes palëve të interesuara dhe zyrtarëve komunalë dhe të zbatohet *ndarja e detyrave* (vendimi të hartohet nga zyrtari profesional, ndërsa pagesa dhe dërgimi i vendimit të bëhet nga zyrtari tjetër)
- 2.3.28. Të merren masa për përshkrimet teknike të projekteve dhe të hartohen në mënyrë të qartë dhe të kuptueshme në përputhje me aktet e zbatueshme ligjore

dhe me standardet. *Të rritet profesionalizmi i stafit të përfshirë në hartimin e specifikimeve teknike dhe të ofrohet monitorim i vazhdueshëm dhe kontrolle për cilësinë e përshkrimeve teknike që janë hartuar.*

2.3.29. *Të shtohen kontrollet dhe inspektimi i zbatimit të vendimeve për të vlerësuar respektimin e rregulloreve*

2.3.30. *Të krijohen dhe të mbahet me kujdes një sistem i strukturuar i raportimit të rregullt periodik për ekzekutimin e detyrave dhe projekteve të mbështetura mbi planet e punës përkatëse.*

Ndarja e hapësirave për banim

2.3.31. *Të zhvillohet një politikë e strehimit si dhe procedura të ndërlidhura që si minimum adresojnë risqet kryesore të integritetit në ndarjen e strehimit, strehim që mund të ndahet në mënyrë jo të rregullt tek përfituesit, p.sh. përfituesit mund të lëvizin lart në listën e pritjes për përfitime të parregullta*

2.3.32. *Të gjithë aplikantët për strehim duhet të shënohen në një regjistër në Zyrën Komunale, qëduhet të jetë në dispozicion për inspektim nga aplikantët*

2.3.33. *Të fuqizohen kontrollet mbi procedurën e dorëzimit dhe pagesës së kërkesave nga kontraktorët: kontrolle për të siguruar cilësinë e ndërtimeve. Kontraktorët për ndërtime do të paguhen vetëm pas dorëzimit të certifikatës së progresit të nënshkruar nga inspektori i autorizuar për ndërtime. Shtëpitë e përfunduara duhet të dorëzohen nga ndërtuesi në prani të banorit dhe të inspektorit të Komunës. Kërkesat e vërtetuara të kontraktorit do të pajtohen me buxhetin para se të bëhen pagesat.*

Arranzhimet për siguri fizike

2.3.34. *Të maksimizohet mbrojtja ndaj shkeljeve të integritetit përmes fuqizimit të kontrolleve të sigurisë, në bazë të rishikimit të hollësishëm të arranzhimeve për siguri fizike; p.sh. fokusi specifik i vihet sigurisë së infrastrukturës, aseteve dhe stafit.*

2.4. Fuqizimi i mëtejshëm i kontrolleve të integritetit në kontrollin dhe auditimin e brendshëm dhe në funksionet e inspektimit

Arsyetimi: Rritja e cilësisë së funksioneve të auditimit dhe inspektimit të brendshëm është identifikuar si prioritet për procesin e planifikimit të integritetit. Për të vepruar në mënyrë efektive si shtyllë e SMI brenda Komunës, sistemi që përdoret aktualisht perceptohet se ka nevojë për ndryshime rrënjësore. Kjo përfshin ndër të tjera një riorganizim të plotë; prurjen e një auditimi të bazuar tek vlerësimi dhe të një sistemi të planifikimit të inspektimit (p.sh. vlerësim i mjedisit të auditimit të brendshëm; vlerësimi i riskut të sistemit të auditimit (faktorët e kritereve të riskut dhe metodat për vlerësimin e kritereve të riskut; renditjen sipas prioritetit të sistemit të auditimit; strategjinë e auditimit të brendshëm etj); caktimin e stafit të duhur dhe zhvillimin profesional të stafit të angazhuar; procedura rigoroze të monitorimit dhe kontrolle specifike të integritetit.

- 2.4.1. *Të riorganizohet në mënyrë rrënjësore sistemi ekzistues i auditimit të brendshëm dhe inspektimeve për të rritur efektivitetin, llogaridhënien dhe transparencën dhe kështu të rrisë rezistencën ndaj korrupsionit dhe shkeljeve të integritetit.*
- 2.4.2. *Të zhvillohen si duhet udhëzues operativë që të mbulojnë planifikimin, ushtrimin, monitorimin dhe përcjelljen e funksionit të auditimit dhe inspektimit. Të adresohen çështje si menaxhimi i riskut, veprime specoifike për kontrole, planifikimi i auditimit të brendshëm/inspektimit, gjetja e burimeve për auditim të brendshëm/inspektim, vlerësimi i performancës së auditimit të brendshëm/inspektimit dhe sigurimi i cilësisë. Këto udhëzues t'i komunikohen të gjithë stafit.*
- 2.4.3. *Të përmirësohet sistemi i komunikimit (rrjedha e informacionit) mes njësisë së auditimit të brendshëm dhe organeve të tjera komunale. Për këtë qëllim, duhet të implementohet një sistem i cilësisë së informacionit në të gjitha proceset e punës.*
- 2.4.4. *Të sigurohet planifikim efektiv i auditimit që është sensibilizuar nga rezultatet e vlerësimit të riskut. Të monitorohet implementimi i planit të auditimit dhe të planifikohen masa përmirësuese në rast dështimi.*
- 2.4.5. *Të rritet përdorimi i auditimeve ad hoc në mënyrë rastësore për të përcjellë inspektimet e kohëve të fundit dhe për të vërtetuar gjetjet/procedurat e përdorura.*
- 2.4.6. *Të gjenden burimet e duhura për funksionin e kontrollit, inspektimit dhe auditimit përmes marrjes në konsideratë në mënyrë të kujdesshme të zbrazëtirave ekzistuese në kapacitete. Aty ku është e realizueshme, të ruhet rotacioni dhe parimi i 'katër syve' për të shmangur krijimin dhe forcimin e marrëdhënieve korruptive.*
- 2.4.7. *Të sigurohet zbatimi efikas i konfliktit të interesit në proceset e auditimit dhe inspektimit për t'u siguruar se stafi i përzgjedhur për të kryer këto funksione është i çliruar nga dyshimet e ndërlidhura me integritetin. Për këtë qëllim, të përcaktohen kërkesa të qarta, të kërkohe paraqitja e deklaratës së KI dhe të kryhen kontrole rastësore për efikasitetin e implementimit të tyre.*
- 2.4.8. *Të zhvillohen më tej kompetencat profesionale të të gjithë pjesëtarëve të stafit të angazhuar në funksionet e kontrollit, inspektimit dhe auditimit. Për këtë qëllim, të krijohet dhe të implementohet një program i specializuar për trajnimin e auditorëve dhe inspektorëve dhe/ose të konsiderohet mundësia e trajnimeve që ofrohen nga IKAP dhe ofruet të tjerë të specializuar për trajnime. Lëmitë: kryerja e auditimeve specifike (p.sh. – auditime për mashtrime, auditime të TI-së, auditime për menaxhimin e cilësisë), zbatimi i procedurave të auditimit (gjetja e mostrës, intervistat, mjaftueshmëria e provave etj.).*
- 2.4.9. *Të zhvillohet dhe të mirëmbahet një Monitor-Ueb si një sistem elektronik që monitoron përcjelljen e aktiviteteve të auditimit të brendshëm dhe inspektimit për t'u siguruar se të gjitha rastet e shkeljeve të dyshuara janë zgjidhur në mënyrë të kënaqshme. Sistemi merret me rekomandimet e auditimit të brendshëm dhe të jashtëm dhe regjistron progresin që është*

arritur në implementimin e tyre dhe do të funksionojë si një platformë e vetme që menaxherët publikë të monitorojnë dhe të vlerësojnë veprimet për kontrollin të brendshme.

- 2.4.10. Në baza periodike të vlerësohet *efektiviteti i sistemit të auditimit të brendshëm dhe të inspektimit* në bazë të procedurave të zhvilluara dhe indikatorëve relevantë. Të krijohet mundësia për publicitet të rezultateve që të forcohet fokusi tek parandalimi.
- 2.4.11. Të zhvillohet më tej *sistemi ekzistues i procesimit të brendshëm dhe të jashtëm të lavdërimeve/ankesave* si instrument që rrit llogaridhënien. Të merret parasysh shfrytëzimi i një regjistri për të shënuar të gjitha ankesat me qëllim që ato të përcillen; të caktohet një zyrtar i lartë që do të jetë përgjegjës për të monitoruar ankesat dhe zgjidhjen e tyre. Të bëhet e mundur që rezultatet të komunikohen me kohë tek ushtruesi i ankesës. Të bëhet e mundur kryerja e analizave periodike (dyvjetore dhe vjetore) të sinjaleve, sugjerimeve dhe ankesave lidhur me cilësinë e shërbimeve dhe respektimin e standardeve për shërbimet e ofruara.
- 2.4.12. Të forcohet më tej *sistemi i komunikimit* lidhur me rezultatet e inspektimeve për të parandaluar me efektivitet raste kur informacioni është i vështirë të gjendet, gjë që e bën të vështirë për departamentet e tjera të kryejnë funksionet e tyre.

2.5. Të fuqizohen kontrollet e integritetit në sistemin e menaxhimit financiar dhe në regjistrimin dhe menaxhimin e aseteve

Arsyetimi: Menaxhimi financiar, regjistrimi dhe menaxhimi i aseteve janë shtylla të forta të një sistemi të shëndoshë për menaxhimin e integritetit që të parandalohet shpërdorimi i burimeve publike dhe abuzimi i pushtetit që u është besuar. Mangësitë, në sa u tha më lart, rezultojnë jo vetëm në keqpërdorim të burimeve, por çojnë edhe në implementim joefikas të caqeve dhe të synimeve të caktuara. Në bazë të vlerësimit të riskut që është bërë, risqet e ndërlidhura janë vlerësuar si madhore. Kjo kërkon masa të targetuara nga nxitja dhe përcjellje të vazhdueshme të implementimit të tyre.

Masat:

- 2.5.1. Të vihet në përdorim dhe të mirëmbahet një *mekanizëm i përshtatshëm për të përcjellë shpenzimet e buxhetit* çdo muaj, që të ofrojë mundësi efektive për të përcjellë dinamikat e implementimit të buxhetit.
- 2.5.2. Të rritet *mbikëqyrja e jashtëme mbi implementimin e buxhetit* duke krijuar një *komision të përbërë nga përfaqësues të qeverisë lokale dhe nga vëzhgues të OJQ-ve të pavarura që të monitorojnë implementimin e buxhetit* rregullisht, pra, çdo tremujor. Kjo do të hapë proceset dhe do të sigurojë se procesi zhvillohet me efektivitet.
- 2.5.3. Të parandalohet përvetësimi i fondeve. Të plotësohet, mirëmbahet dhe azhurnohet rregullisht një *regjistër i aseteve* dhe ai të monitorohet çdo muaj.

- 2.5.4. Të bëhen të mundur *auditime të rregullta dhe ad hoc të regjistrimit të pronës*. Të rritet kontrolli mbi regjistrimin e pronës duke krijuar mundësinë për kontrolle ad hoc të të njëjtit vend për të vërtetuar nëse regjistrimi është i plotë, preciz dhe i saktë.
- 2.5.5. Si masë mbrojtëse ndaj keqpërdorimit të automjeteve për përdorim personal, të vihen në përdorim *regjistrat e automjeteve, GPS dhe librat e shënimeve* të cilët të monitorohen.
- 2.5.6. Të lidhen *databazat e kadastrës dhe planifikimit urban me njëri-tjetrin*, me qëllim që të lejojnë qasje në shënimet e kadastrës.
- 2.5.7. Të vihet në përdorim *një procedurë e qartë për të bllokuar llogaritë e taksapaguesve jo të rregullt*, që nuk i kanë paguar taksat e tyre, për të shmangur vendime subjektive dhe arbitrare. Të monitorohet implementimi i tyre duke përfshirë dhe kontrolle rastësore ad hoc.
- 2.5.8. Të fuqizohet *monitorimi dhe mekanizmat e kontrollit për zbatimin e udhëzimeve për caktimin e kushteve të shërbimeve komunale*.
- 2.5.9. Të sigurohet *interpretim uniform* i dispozitave relevante për komunën nga *Ligji për tatimin mbi pronë* duke nxjerrë udhëzues për interpretim dhe duke ofruar trajnime të brendshme. Të zhvillohen propozime për ndryshime të Ligjit për tatimin mbi pronë dhe ato t'u paraqiten organeve kompetente legjislative.
- 2.5.10. Të mundësohet qasja në informacionet e kadastrës për *seksionin e tatimit mbi pronë*

OBJEKTIVA STRATEGJIKE 3:

Të rritet korniza e burimeve njerëzore për të udhëhequr dhe përkrahur reformat e integritetit, për të menaxhuar sistemin e integritetit dhe për të implementuar objektivat/masat e integritetit përmes përmirësimit të dukshëm të aspekteve të MBNJ dhe funksionit të DBNJ

Linjat e aktivitetit dhe masat përkatëse

3.1. Fuqizimi i mëtëjshëm i nivelit të lartë strategjik dhe funksionit mbikqyrës brenda Komunës së Prishtinës përmes kodifikimit të rregullave të integritetit në funksionimin e Kuvendit Komunal

Arsyetimi: Kuvendi Komunal është organi më i lartë i Komunës që i ushtron funksionet e tij në qeverisjen lokale ashtu si përcaktohen në LVQL dhe Statutin Komunal. Anëtarët e tij ushtrojnë kompetenca të rëndësishme, që përfshijnë edhe nivele të larta të riskut nga perspektiva e integritetit: p.sh. të tilla që kanë të bëjnë me miratimin e buxhetit dhe planet e investimit; nivelin e taksave, tarifave dhe pagesave komunale; vendime që kanë të bëjnë me pronën komunale; miratime dhe ndryshime të: Planit Komunal për Zhvillim (PKZH); Planit për Zhvillim Urban (PZHU) dhe Planit Rregullativ Urban (PRRU). Kuvendi zgjidhet direkt në përputhje me dispozitat e Ligjit për Zgjedhje Lokale. Për shkak të kësaj llogaridhënieje vertikale, instrumentat tradicionale horizontale për parandalim të integritetit kanë zbatueshmëri të kufizuar. Mirëpo kjo nuk e përjashton Kuvendin Komunal nga platforma e përgjithshme e parandalimit të integritetit, pasi ajo ka rol të veçantë si shtyllë e integritetit në funksionimin e komunës.

- 3.1.1. Të konsiderohet vlera e shtuar e zhvillimit të një *Kodi të Etikës/Kodi të Sjelljes/Rregullave të Integritetit* për të adresuar *Anëtarët e Kuvendit Komunal*. Në përputhje me standardet e disponueshme në këtë lëmi, kjo gjë do të dërgonte një mesazh të qartë dhe pozitiv tek komuniteti lokal sa i përket zotimit për integritetit nga këshilltarët komunalë.
- 3.1.2. Të merret parasysh përfshirja e anëtarëve të Kuvendit Komunal në Ditët e Anti-Korrupsionit, Forumet e Hapura dhe aktivitete të tjera publike që kanë të bëjnë me transparencën dhe anti-korrupsionin.

3.2. Rritja e zbatueshmërisë së Kodit të Sjelljes për të gjithë stafin

Arsyetimi: Standardet e sjelljes konsiderohen si thelbësore për të udhëhequr sjelljen e zyrtarëve publikë në përputhje me qëllimin publik të organizatës ku ata punojnë. Zbatimi i tyre efektiv kërkon mbështetje të kapacitetit për zhvillim dhe vetëdijësim, si dhe një sistem të strukturuar të monitorimit.

- 3.2.1. Të sigurohet *niveli i duhur i njohurisë që ka i gjithë stafi për Kodin e Sjelljes* (p.sh. trajnime fillestare dhe të vazhdueshme). Familjarizimi i punonjësve të rinj me Kodin e Sjelljes (p.sh. nënshkrimi i deklaratës se kanë lexuar dhe e kanë kuptuar kodin ashtu siç është paraqitur; me rregulla që kanë të bëjnë me punën jashtë orarit dhe udhëtimet; procedurat e zbatueshme për përdorimin e aseteve komunale)
- 3.2.2. Sipas nevojës, kodi i sjelljes të zbatohet edhe nga *ofruesit e shërbimeve* (p.sh. përfshirja e dispozitave relevante të kodit në kontrata)
- 3.2.3. Të vihet në përdorim *këshillimi për etikë ose Komisioni i Integritetit* brenda Komunës për të arritur të kuptuar koherent të Kodit të Sjelljes dhe të rregullave të integritetit dhe për të ndihmuar në zgjidhjen e dilemave etike
- 3.1.1. Të vihen në dispozicion të publikut *rezultatet e hetimit* të shkeljeve të Kodit të Sjelljes brenda Komunës duke bërë të ditura trendet dhe shtytësit.

3.3. Fuqizimi i mëtejshëm i rezistencës ndaj shkeljeve të integritetit gjatë ekzekutimit të funksionit të MBNJ dhe DBNJ në Komunën e Prishtinës

Arsyetimi: Pavarësisht të gjitha masave të tjera, është parametri njerëzor ai që përcakton profilin final të sistemit të menaxhimit të integritetit të organizatës. Njerëzit janë aset më i madh që ka Komuna dhe ata janë në derën e parë dhe në atë të pasme të të gjitha proceseve. Pak masa mund të krahasohen me efektin final të këtyre që përkujdesen si duhet për menaxhimin dhe zhvillimin e stafit.

- 3.3.1. Të përmirësohen më tej proceset e *rekrutimit dhe të përzgjedhjes* përmes fuqizimit të rregullave të brendshme për rekrutim, të përkufizimit të standardeve minimale të transparencës; monitorimit strikt të shpalljeve për vende të lira, përfshirë implementimin e kërkesave për transparencë, regjistrimin e aplikimeve dhe letrave të pranimit; rregulla të qarta për funksionimin e komisioneve përzgjedhëse (deklaratat e nënshkruara të KI nga të gjithë anëtarët, intervista me kandidatët e mundshëm mbahen nga menaxherët e parë dhe BNJ, secili anëtar merr shënime, dorëzohen në BNJ dhe arkivohen në dosjen e aplikantit); auditim ad hoc i aktiviteteve të komisioneve të rekrutimit, ku sigurohet përcjellja e auditimit dhe regjistrimi i aplikacioneve dhe letrave të pranimit nga mekanizmat efektivë për ankesa. Të mbahen shënimet nga intervistat e bëra nga secili anëtar i komisionit përzgjedhës për dosjen e rekrutimit. Të përfshihen persona të pavarur nga jashtë Komunës për panelin e përzgjedhjes.
- 3.3.2. Të vërtetohen *kualifikimet* e aplikantëve për vende pune si pjesë e kërkesës së tyre për ndonjë pozitë para se ata të emërohen. Të informohen të gjithë aplikantët me fjali të qarta dhe pretendimet e rrejtshme për kualifikime të rezultojnë në largimin e tyre dhe/ose ndjekjen penale për veprën përkatëse. Të sigurohet se të gjithë aplikantët nënshkruajnë çertifikatën ku deklarojnë se kualifikimet të cilat ata i pohojnë janë të vërteta dhe se ata e pranojnë që secili kualifikim i deklaruar rrejtshëm mund të rezultojë në largimin e tyre. Të përfshihet një dispozitë që i lejon

Komunës të ndërpresë marrëdhënien e punës së ndonjë aplikanti që deklaroi rrejtshëm kualifikimet.

- 3.3.3. Përzgjedhja dhe rekrutimi i personelit të përfshihet si risk për t'u vlerësuar në *planin e auditimit të brendshëm*. Të bëhen *kontrolle ad hoc* të procedurave të rekrutimit të përzgjedhura në mënyrë rastësore.
- 3.3.4. Të sigurohen *përshkrimet e vendeve të punës* të qarta dhe tërësore që përcaktojnë përgjegjësitë individuale në përputhje me rregulloret relevante për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës; të sigurohet se stafi është i njohur me to. Punonjësit, përshkrimet e vendeve të punës të cilëve përfshijnë ndonjë formë të vendimmarrjes kritike apo ndonjë formë të autorizimit për shpenzime, duhet të detyrohen të plotësojnë deklaratën e KI (që rishikohet vit pas viti dhe azhurnohet e monitorohet nga BNJ).
- 3.3.5. Sipas rregulloreve relevante, të implementohet një politikë e brendshme lidhur me *pranimin e punësimit nga jashtë* ndërkohë që punojnë për komunën.
- 3.3.6. Të forcohet edhe më shumë *vlerësimi i personelit* dhe të merren masa për politika të promovimit në bazë të meritave: të zhvillohen *tregues* të qartë dhe gjithëpërfshirës për të vlerësuar cilësinë e punës, të merren masa për dokumentacion të qartë të auditimit të vlerësimit; rezultatet të komunikohen me kohë dhe të krijohen mundësi të vërteta për ankesa.
- 3.3.7. Vazhdimisht të përmirësohet *sistemi i shpërblimit* si pjesë e BNJ në përputhje me kriteret objektive. Të themelohet një *sistem i cilësisë së shpërblimit dhe motivimit të stafit, si dhe të indikatorëve të performancës*. Të mbahet niveli i duhur i transparencës së funksionimit të sistemit.
- 3.3.8. Të zhvillohet një politikë dhe të implementohet një *sistem për matjen periodike të kënaqshmërisë së stafit* duke zhvilluar anketime si "sistem i paralajmërimit të hershëm" për të zbuluar probleme dhe trende.
- 3.3.9. Të zhvillohet një sistem i besueshëm i *Analizës së Nevojave për Trajnim (ANT)* për të përcaktuar nevojat aktuale për trajnim dhe për të garantuar efektivitetin e procesit të trajnimit. Të kryhen kontrolle të rregullta rastësore për të siguruar se pjesëmarrja në mundësitë e trajnimit është vendosur në bazë të nevojave dhe meritave dhe jo në baza arbitrare/subjektive.
- 3.3.10. Të vazhdojë *përmirësimi i formatit të trajnimit*: praktikë e fokusuar tek trajnimi profesional që kërkohet, sidomos për profesione të specializuara, shkëmbimi i përvojave praktike. Të merren masa që kërkesat të sillen me sukses tek ofruesit e trajnimit dhe se ata i përshtasin trajnimet sipas këtyre nevojave. Të shfrytëzohen komentet e të trajnuarve për të përmirësuar mungesën e efikasitetit.
- 3.3.11. Të krijohet një *sistem i besueshëm për vlerësimin e trajnimit* që mbulon jo vetëm matjen e perceptimeve/reagimeve ndaj trajnimit, por edhe bartjen në vendin e punës dhe ndikimin në organizatë. Rezultatet t'i komunikohen menaxhmentit të lartë.

OBJEKTIVA STRATEGJIKE 4:

Mundësimi i mjedisit të jashtëm për të promovuar modernizimin dhe për të mbështetur zotimin kolektiv për integritet përmes përmirësimit të koordinimit me palët e interesit në sektorët publikë, privatë dhe OJQ, aktiviteteve për vetëdijësim dhe komunikim, rritjes së transparencës dhe angazhimit të qytetarëve dhe shpërndarjes së praktikave të mira.

Linjat e aktivitetit dhe masat përkatëse

4.1. Fuqizimi i mekanizmit të konsultimit dhe komunikimit formal dhe joformal me palët e jashtme kryesore të interesit; promovimi i angazhimit të qytetarëve si bazë për pjesëmarrje dhe mbikëqyrje sociale; përfshirja e medias, OJQ-ve dhe grupeve të biznesit si partnerë socialë në axhendën e integritetit

Arsyetimi: Bashkëpunimi mes administratave komunale dhe OJQ-ve, operatorëve nga sektori privat dhe medias është një faktor i rëndësishëm për suksesin e reformës dhe modernizimin e axhendës. Ndryshimi në orientimin e komunës nga qëllimi parësor tek roli i saj si zbatuese dhe grumbulluese e të hyrave tek roli i ofrueses së shërbimeve, ku përfshihet ofrimi efektiv i shërbimeve me përgjegjësi mobilizuese për të hyrat, kërkon përkrahje të fortë nga komuniteti lokal. Kjo përkrahje mund të mbështetet nga një program i menduar mirë për sensibilizim të të gjithë grupeve të targetuara, përfshirë edhe takime konsultative periodike të nivelit të lartë.

- 4.1.1. Të rritet *transparenca* dhe të merren masa për *konsultime me palë të jashtme të interesit gjatë zhvillimit të rregulloreve komunale dhe të buxhetit*. Përdorimi proaktiv i kanaleve të shumëllojshme për të inkurajuar pjesëmarrje kuptimplotë të publikut dhe për të ftuar njerëzit të komentojnë (p.sh. postimi i projekt-rregulloreve në uebfaqe, inicimi i diskutimeve publike, forume në ueb, fokus grupe etj.)
- 4.1.2. Të merren masa që të ndërmerren konsultime me palët e interesit dhe që paraqitet nga publiku të shqyrtohen mirë para nxjerrjes së planeve kryesore strategjike dhe dokumentave për politika të Komunës (p.sh. Strategjia e Komunës).
- 4.1.3. Të demonstrohet fokusi tek integriteti në *strategjinë e komunikimit të jashtëm*. Ajo jo vetëm që ofron informata për klientët, por edhe promovon arritjet e Komunës për sa kanë të bëjnë me reformat për integritet. Të forcohet/fokusohet mesazhi i trupave anti-korrupsion për palët e jashtme të interesit.

- 4.1.4. Të zhvillohen *partneritete me shoqërinë civile në fushën e anti-korrupsionit*. Të zhvillohet një Program i Sensibilizimit për Integritet mes Komunës dhe OSHC të njohura si aktive në fushën e anti-korrupsionit. Të shqyrtohet mundësia e zhvillimit të këshillave për transparencë lokale (organizata gjysëm formale, që pranohen nga administrata publike lokale), që ribashkojnë në nivel lokal administratën publike lokale me OSHC dhe që kanë gjeneruar rritje në transparencën e administratës lokale, nga përfshirja e shoqërisë civile në proceset e vendimmarrjes si dhe në monitorimin aktiv të procesit të prokurimit publik dhe të përdorimit të buxhetit.
- 4.1.5. Të themelohen *grupe pune teknike për menaxhimin e riskut* në fushat e ndjeshme dhe të brishta ndaj korrupsionit dhe të sigurohet përfshirja e shoqërisë civile si “roje e qytetarëve” përmes funksionimit të tyre
- 4.1.6. Të forcohen mekanizmat e konsultimeve me bizneset përmes një *programi sensibilizimi të targetuar për sektorin privat*, përfshirë këtu takime periodike konsultative të nivelit të lartë në zona specifike
- 4.1.7. Të mundësohet forcimi i medias në nivel lokal – sidomos radios – si një mjet për të edukuar qytetarët rreth të drejtave të tyre, por edhe si një mjet për gazetari hulumtuese për çështje të korrupsionit. Të shqyrtohet mundësia për të hyrë në partneritet me shoqata lokale relevante gazetare për ngritjen e vetëdijësimit për integritetin. Të rritet rrjedha e informacionit drejt medias dhe publikut lidhur me parandalimin e korrupsionit dhe të aktiviteteve të luftës kundër tij;
- 4.1.8. Të rritet bashkëpunimi institucional në anti-korrupsion përmes kontakteve me komuna të tjera. Të shqyrtohet krijimi i një *rrjeti të integritetit në sektorin e qeverisë lokale* për të mbështetur ndarjen e informacionit dhe të përvojave dhe për të ndërtuar një zotim të përbashkët
- 4.1.9. Të promovohet zhvillimi i programeve bazike të edukimit qytetar nëpër shkolla për të rritur përgjegjësinë e qytetarëve.

4.2. Promovimi i transparencës si thelbësore për rritjen e llogaridhënies dhe mbikëqyrjes së jashtme të Komunës

Arsyetimi: Transparenca dhe angazhimi i palëve të interesit mund të lehtësojnë: rezultate më të mira të politikave me kosto më të ulët; respektim më të lartë të vendimeve të arritura, përgjegjësi të ndara për ofrim të shërbimeve, si dhe bashkë-pronësi në rritjen e integritetit. Transparenca e plotë e rregulloreve, vendimeve dhe rezultateve të implementimit, treguesve të performancës dhe statistikave do të jenë më të rëndësishmet për të bindur në nivel lokal për rëndësinë e përpjekjeve anti-korrupsion të komunës.

- 4.2.1. Në pajtim me rregulloret relevante, të merren masa që qytetarët dhe bizneset të kenë *informacion të mjaftueshëm të saktë, konsistent, me qasje dhe të lehtë për t'u përdorur* që u mundëson të përmbushin detyrimet e tyre. Për këtë

qëllim, të implementohet një qasje proaktive për të informuar qytetarët përmes përdorimit të kanaleve të ndryshme: p.sh. fletushka, mësim/ndihma në uebfaqe, etj. të mirëmbahen dhe të azhurnohen rregullisht dokumentat publikë që përshkruajnë standardet e pritshme të performancës; të merren masa që rregulloret relevante të postohen në format të lehtë për t'u përdorur dhe janë të lehta për t'u përdorur.

- 4.2.2. Të merret parasysh vlera e shtuar e prezantimit të *Portalit të transparencës* për të integruar informacione mbi: ligjet dhe rregulloret relevante; Kodin e Sjelljes; Statutin e Shërbimeve për Qytetarë; raportet vjetore për menaxhim; ekzekutimin e buxhetit; raportet e jashtme të auditimit; prokurimin; rekrutimin dhe vendet e lira; kontratat administrative; udhëtimin dhe mëditjet; linjën e telefonit anti-korrupsion.
- 4.2.3. T'u ofrohet qytetarëve *informacion në kohën e duhur përmes uebfaqes për aktivitetet dhe vendimet që merren nga kuvendi komunal dhe organet e tij administrative* si dhe për buxhetet dhe rezultatet e programit. Të publikohen 'raporte të lehta për t'u kuptuar për buxhetin' që ofrojnë përmbledhje të thjeshta të operacioneve financiare, përfshirë kontrata të prokurimit publik dhe deklarata të aseteve të zyrtarëve komunalë.
- 4.2.4. Të monitorohet implementimi i mekanizmave të krijuar për paraqitjen e kërkesave nga qytetarët dhe ankesat e tyre (p.sh. linja telefonike anti-korrupsion); të merren masa që të dhënat dhe trendet analizohen dhe komunikohen tek menaxhmenti i lartë. Të merren masa që qytetarët të jenë të informuar për masat vijuese që janë marrë.
- 4.2.5. Nëse është e nevojshme, të ofrohen trajnime në shkathtësi të TI-së që janë të nevojshme për të ruajtur përdorimin dhe transparencën e uebfaqes.
- 4.2.6. Të sigurohet monitorim i duhur dhe profesional i implementimit të *Ligjit për Qasje të Lirë në Informacion* nga ana e komunës.

PLANII VEPRIMIT

Objektiva Strategjike

Veprimi/Masat	Njësia përgjegjëse	Njësia koordinuese / palët partnere të interesit	Afati për implementim	Indikatorët e suksesit	Kostoja financiare dhe burimi i financimit
Veprimet, masat për të mbështetur implementimin e objektivave	Njësitë e KAA-së përgjegjëse për implementimin e masave specifike	Njësitë për të koordinuar implementimin dhe institucionet/ose organizatat partnere	Koha e pritshme për të përfunduar implementimin e veprimit specifik	Indikatorët shërbejnë për vërtetuar implementimin e veprimit.	Paraqet buxhetin që nevojitet për të implementuar veprimin relevant nga buxheti i Republikës së Kosovës ose donatorë të ndryshëm.

